

**Катерина КРАВЕЦЬ,**  
*orcid.org/0000-0003-0889-9623*  
викладач кафедри іноземних мов  
Навчально-наукового інституту права  
Київського національного університету імені Тараса Шевченка  
(Київ, Україна) [kravets.katerina@gmail.com](mailto:kravets.katerina@gmail.com)

## УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ЄС: ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ МЕДІАТЕКСТІВ

*У пропонованій статті представлено лексичний аналіз англомовних медіатекстів в контексті інтеграції України до Європейського Союзу.*

*Україна та ЄС ділять спільні цінності демократії, прав людини, правової держави та ринкової економіки. Приєднання до ЄС допоможе Україні покращити внутрішній порядок, зміцнити інституційну спроможність та підвищити конкурентоздатність на світовому рівні. Вступ України до Європейського Союзу – це важливий крок для країни, який може принести значні переваги та перетворити її на сильного гравця на міжнародній арені. Цей процес вимагає спільних зусиль та відданості від українського уряду, громадськості та міжнародних партнерів. Тема наближення України до ЄС викликає значний інтерес у міжнародному медійному просторі.*

*У реферованій розвідці проілюстровано типові «євроінтеграційні» лексеми, представлено синонімічний ряд найбільш частотних англомовних еквівалентів на позначення понять «відбудови» та «підтримки» України, а також здійснено аналіз військової термінології в медійному просторі.*

*Абревіатури активно використовуються для стислого та конкретного відтворення понять, назв та установ, пов'язаних з процесом євроінтеграції України в медійному контексті. Основні функції абревіатур полягають в оптимізації комунікації, уніфікації термінології, ідентифікації та репрезентації концептів, економії часу та простору.*

*Лексичний аналіз англомовних медіатекстів надає можливість глибокого розкриття теми євроінтеграції України, розуміння контексту та лінгвістичних закономірностей, а також виокремлення особливостей, які допомагають створити більш повне та об'єктивне уявлення про досліджувану сферу. Вивчення термінів та понять ЄС може також сприяти виявленню певних тенденцій в міжнародному мовленні, сприйнятті та підходах до теми євроінтеграції України, що буде корисним для розуміння еволюції думок та підходів у медійних матеріалах.*

**Ключові слова:** медіатекст, євроінтеграція України, лексема, військова термінологія, абревіатура.

**Kateryna KRAVETS,**  
*orcid.org/0000-0003-0889-9623*  
Lecturer at the Foreign Languages Department  
Educational and Scientific Institute of Law of Taras Shevchenko  
National University of Kyiv  
(Kyiv, Ukraine) [kravets.katerina@gmail.com](mailto:kravets.katerina@gmail.com)

## UKRAINE ON THE WAY TO THE EU: LEXICAL FEATURES OF MEDIA TEXTS IN ENGLISH

*The given paper presents the lexical analysis of English media texts in the context of Ukraine's integration into the European Union.*

*Ukraine and the EU share common values of democracy, human rights, rule of law and market economy. Joining the EU will help Ukraine to improve its internal order, strengthen its institutional capacity and increase its competitiveness at the global level. Ukraine's accession to the European Union is an important step for the country, which can bring significant benefits and turn it into a strong player on the international stage. This process requires joint efforts and commitment from the Ukrainian government, the public and international partners. The topic of Ukraine's membership in the EU arouses considerable interest within the international media space.*

*The referenced paper highlights typical "European integration" lexemes, presents the synonyms of the most frequent English-language equivalents for the concepts of "rebuilding" and "support" of Ukraine, and carries out the analysis of military terminology in the media space.*

*Abbreviations are actively used for concise and specific reproduction of concepts, names and institutions related to the process of European integration of Ukraine in the media context. The main functions of abbreviations are to optimize communication, unify terminology, identify and represent the concepts, save time and space.*

*Lexical analysis of media texts in English provides an opportunity to deeply reveal the topic of European integration of Ukraine, understand the context and trends, as well as identify features that help to create a more complete and objective comprehension of the researched area. The study of the EU's terms and concepts can also help to unveil certain trends in international communication, perception and approaches to the topic of the European integration of Ukraine, which will be useful for understanding the evolution of opinions and approaches in media materials.*

**Key words:** media text, European integration of Ukraine, lexeme, military terminology, abbreviation.

**Постановка проблеми.** Роль іноземних медіа в євроінтеграції України є надзвичайно важливою, особливо з огляду на міжнародний контекст та залучення зарубіжних співтовариств до процесу вступу до ЄС. Англійські медіатексти впливають на сприйняття інформації про Україну за кордоном та сприяють її позиціонуванню в глобальному контексті, а отже слугують цінним джерелом лінгвістичного та прагматичного аналізу.

**Аналіз досліджень.** Аналіз медійного дискурсу, його структури, типологізації та впливу на читачів було здійснено такими вітчизняними, а також іноземними лінгвістами й психоаналітиками, як: Г. Васянович, Т. Добросклонська, В. Іванова, Л. Найдьонова, І. Серебрянська, Г. Солганик, Г. Онкович, А. Федоров, А. Белл, М. Монтгомері, Р. Фаулер, Н. Фейерклаф та інші.

**Мета статті** – визначити роль різних лексичних одиниць в англійському медіапросторі та проаналізувати їх прагматичний вплив на реципієнтів в рамках наближення України до членства в ЄС.

**Виклад основного матеріалу.** Медіатекст – це будь-який текстовий матеріал, який передається через різноманітні медіа-канали, такі як телебачення, радіо, Інтернет, газети, журнали, реклама, соціальні мережі тощо. Основна ціль медіатексту – це інформування та комунікація з масовою аудиторією. Потік медійного простору може бути представлений у різних форматах, таких як новини, статті, репортажі, інтерв'ю, подкасти, відео тощо. Залежно від типу медіатексту, він може мати різну мету, стиль та форму викладу інформації.

Багато медіалінгвістів та мовознавців розглядають медіатекст, як сегмент соціальної об'єктивної реальності, який є «певним знаковим рядом, вмістилищем смислів та сукупністю артефактів культурної системи – медіакультури як найбільш значимого середовища комунікацій для суспільства і, відповідно для індивіда, – яка сформувалась із розвитком та встановленням домінування інформаційно-комунікативних технологій і масової комунікації в суспільстві» (Стецюра, 2012: 58).

А. Белл, славнозвісний англійський лінгвіст, дослідник фонетики та орфоєпії, дає широке прагматичне визначення медіатексту, що вихо-

дить за рамки традиційного погляду на текст як на послідовність слів: «Поняття медіатексту є значно ширшим і включає голосові та звукові параметри, візуальні образи, тобто медіатексти втілюють технології, які використовуються для їх створення та поширення» (Bell, 1996: 35).

Н. Бондаренко виділяє такі основні функції медіатекстів: 1) *інформаційна* функція полягає в інформуванні про факти, події, явища, процеси, що відбуваються й відбувалися в суспільстві, у країні й у світі; 2) *комунікаційна* – забезпечує контактування в процесі обміну інформацією; 3) *евристична* функція справляє вплив на розвиток когнітивної та емпіричної сфер діяльності людини, мотивує і дає змогу пізнавати світ і себе в ньому; 4) *ксіологічна* функція реалізовується через закладені в медіатексті цінності й оцінки повідомлюваної інформації; 5) *онтологічна* функція медіатекстів проявляється у висвітленні різноманітних сфер буття людини, спонукає її відкривати й розуміти людей, світ, себе, своє місце і місію в ньому; 6) *мотиваційна* функція полягає у життєвій запитаності інформації, яку містить медіатекст, для щоденного комфортного буття людини й вирішення нею життєвих проблем, у зацікавленні медіачитача проблематикою і змістом (Бондаренко, 2021: 18–19).

Медіатексти роблять вагомий внесок в еволюцію суспільства та культуру, оскільки вони є одним із найважливіших джерел інформації для широкого загалу медіачитачів. Медіатексти мають потужний потенціал впливу на наше сприйняття світу, розуміння подій та ситуацій, переконання й психоемоційний стан, а отже аналіз мови медіапростору є першочерговим завданням медіалінгвістики.

Тема України на шляху до ЄС активно обговорюється в українських та англійських медіатекстах, лексичні особливості яких можуть варіюватися залежно від контексту та виду, проте серед характерних мовних засобів частотно вирізняються: лексеми євроінтеграційної тематики, військова термінологія, а також аббревіатури.

Серед найпоширеніших лексем, які вживаються в англійському медіапросторі в контексті вищезначеної тематики є поняття *integration*, зокрема *European integration*, *Euro-Atlantic*

*integration, integration standards, integration requirements, integration architecture* та інші, що відображає процес набуття Україною європейських цінностей та норм, а також її ціль на приєднання до ЄС та НАТО; та **association**: *EU-Ukraine Association Agreement, political and economic association, international association, association parameters* та інші. Частотне використання цих лексем свідчить про розширення торговельних та економічних зв'язків, співпрацю в сферах політики й безпеки, та зближення законодавства України з європейськими стандартами.

Вступ України до ЄС тісно перетинається із війною та її наслідками. Важливим напрямом лінгвістичної роботи під час військового стану є моніторинг мови в іноземних медіа. Зокрема, дослідження мовлення на телебаченні, радіо, в Інтернеті, у соціальних мережах може допомогти розуміти його вплив на настрої та думки людей. Наразі відслідковується мовленнєве посилення тематики відродження України за участі іноземних партнерів шляхом частотного використання ними синонімічного англomовного ряду на позначення понять «підтримки» та «відбудови» України:

- *Since the Russian aggression started, the EU and its financial institutions have mobilised €37.8 billion to support Ukraine's overall economic, social and financial resilience in the form of macro-financial assistance, budget support, emergency assistance, crisis response and humanitarian aid* (4).

- *The Multi-agency Donor Coordination Platform to support Ukraine's repair, recovery and reconstruction process was launched on 26 January 2023. Because the future of Ukraine begins in its schools, the EU is supporting the rehabilitation of damaged schools with €100 million, announced by the President in her State of the Union address* (5).

Беручи до уваги планомірний стратегічний вектор на співпрацю з ЄС, значну долю якого приділено оборонному сектору, нагальним є постачання та освоєння закордонної зброї. Англomовні медіа повсякчас застосовують військово-професійну лексику, що є відображенням тривалої збройної агресії з боку країни-терориста, водночас демонструє стрімке реформування та перекваліфікацію українських військових лав на європейські стандарти та опанування сучасної військової техніки.

Наріжним каменем англomовної військової лексики означеного дискурсу є:

1) військова термінологія:

- *The side which fires farthest can put itself out of enemy reach* (6);

- *Russian troops are failing to detect Ukrainian strikes under the cover of darkness* (7).

2) військово-технічна термінологія:

- *But many NATO countries have sent or promised to send a bewildering variety of weapons, including tank-like howitzers mounted on tracked chassis, wheeled cannon that more resemble big armored cars, and guns towed by trucks* (8);

- *These shoulder-fired missiles, typified by the American Stinger, are only effective against low-flying aircraft and at a range of a few kilometres* (9).

3) військовий арготизм:

- *Where counter-battery fire is likely, artillery adopts a "shoot-and-scoot" tactic, firing at a target before rapidly moving on* (10);

- *In doing so, however, they draw back Ukrainian artillery fire ("counter-battery" fire), leading to cat-and-mouse artillery duels* (6).

Артилерія має надважливу роль на полі бою, тому у медіа превалюють військові терміни, до складу яких входить лексема **artillery**: *heavy artillery, artillery fire, artillery batteries, counter-artillery radar, counter-artillery radar set, artillery weapon, artillery battle, artillery barrages, to support its artillery, to counter an artillery attack, to neutralize the artillery*.

Отже, військова термінологія є лінгвістичним відображенням поточних подій та хронік, що мають мовний вияв (зокрема у медіатекстах). Правильне інтерпретування, аналіз та переклад військових лексичних одиниць має першочергове значення на шляху до правдивого викладення мілітаризованої інформації у медіа.

Чільне місце у євроінтеграційному медійному дискурсі займають аббревіатури, основні функції яких полягають в:

1) оптимізації комунікації (використання аббревіатур дозволяє скоротити довжину та складність спеціалізованих термінів, що полегшує комунікацію та забезпечує ефективний обмін інформацією. У контексті євроінтеграції, де існує багато організацій, документів, використання аббревіатур дозволяє згрупувати та узагальнити інформацію);

2) уніфікації термінології (аббревіатури сприяють уніфікації та стандартизації термінології в євроінтеграційному дискурсі. Це допомагає забезпечити однозначне розуміння понять та покращує спілкування між фахівцями, представниками уряду, активістами та громадськістю);

3) ідентифікації та репрезентації концептів (аббревіатури часто використовуються для ідентифікації та репрезентації певних євроінтеграційних організацій, угод, програм, проектів тощо. Вони стають своєрідними символами цих ініціатив та допомагають встановити їхню візуальну та вербальну присутність);

4) компресії часу та простору (використання абrevіатур дозволяє економити час та простір у медійних текстах та документах, особливо в офіційному та юридичному контексті. За допомогою абrevіатур можна передати багато інформації в короткій формі).

В євроінтеграційному медіадискурсі домінують такі два типи абrevіатур:

1. Ініціалізми: **AA** < Association Agreement, **DCFTA** < Deep and Comprehensive Free Trade Area, **CSP** < Civil Society Platform.

2. Акроніми: **GRECO** < Group of States against Corruption, **UNESCO** < the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, **NATO** – the North Atlantic Treaty Organization.

За способом деривативного утворення абrevіатури означеного медіапростору поділяються на:

- скорочення, отримані шляхом абrevіації кожного компонента до першої букви (**PAR** < the Public Administration Reform, **EMSA** < the European Maritime Safety Agency);

- скорочення, утворені шляхом компресії компонентів словосполучення до морфем (**EUROJUST** < the European Union Agency for Criminal Justice Cooperation, **MONEYVAL** < the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism);

- скорочення, що виникли внаслідок структурної зміни вихідного словосполучення (**CEPOL** < the European Police College, **EU-OSHA** < the European Agency for Safety and Health at Work).

Абrevіатури є ефективним лінгвістичним засобом комунікації в євроінтеграційному медіапросторі, попри це повсякчас поряд із скороченням використовується його розгорнута вихідна форма з метою повного відтворення концептуальної сутності зашифрованої одиниці та сприяння розумінню інформації широкою громадськістю: *This is to be financed through Neighbourhood, Development and International Cooperation (NDICI) and European Investment Bank (EIB) loans* (10).

**Висновки.** Інтеграція України до Європейського Союзу є амбітним стратегічним напрямком для розвитку України, який спрямований на зміцнення демократії, розвиток економіки, покращення стандартів життя громадян та забезпечення підтримки у сфері безпеки. Взаємовідносини України та ЄС привертають значну увагу інтернаціональної спільноти у закордонних медіа, які відіграють значну роль у висвітленні означеної теми та впливі на думку світової спільноти. В англійських медіатекстах про Україну частотно вирізняються: лексеми євроінтеграційної тематики, військова термінологія, а також абrevіатури.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Н. Медіатекст як ресурс осучаснення й збагачення змісту підручника української мови. *Проблеми сучасного підручника*. Вип. 27. 2021. С. 15–25.
2. Стецюра К. Природа та специфіка буття медіатекстів у культурній картині світу сучасного суспільства. *Вісник НТУ «КПІ»*. – Серія : Філософія. Психологія. Педагогіка. 2012. Вип. 3. С. 56–62.
3. Bell A. *Approaches to Media Discourse*. London : Blackwell Publishers, 1996. 230 p.
4. EU support for Ukraine: from sanctions to military and humanitarian aid. *EU Neighbourseast Website*. URL: <https://euneighbourseast.eu/news/explainers/eu-support-for-ukraine-from-sanctions-to-military-and-humanitarian-aid-how-is-the-eu-helping/> (дата звернення 10.06.2023).
5. Reconstruction of Ukraine. *EEAS Website*. URL: [https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine/reconstruction-ukraine\\_en](https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine/reconstruction-ukraine_en) (дата звернення 10.06.2023).
6. How Ukraine is fighting back against Russian artillery. *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/06/02/how-ukraine-is-fighting-back-against-russian-artillery> (дата звернення 10.06.2023).
7. Why Russian forces can't match Ukraine's night-vision equipment. *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/04/14/why-russian-forces-cant-match-ukraines-night-vision-equipment> (дата звернення 10.06.2023).
8. The Ukraine war has often been a grinding artillery battle. These are the big guns being sent in to pound Russian forces. *Business Insider*. <https://www.businessinsider.com/foreign-artillery-being-sent-to-ukraine-to-fight-russian-forces-2022-11> (дата звернення 10.06.2023).
9. What are MANPADS, the portable missiles bringing down Russian aircraft? *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/04/06/what-are-manpads-the-portable-missiles-bringing-down-russian-aircraft> (дата звернення 10.06.2023).
10. EU assistance to Ukraine. *European Commission Website*. URL: [https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine\\_en](https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine_en) (дата звернення 10.06.2023).

#### REFERENCES

1. Bondarenko N. (2021). Mediatekst yak resurs osuchasennia i zbahachennia zmistu pidruchnyka ukraïnskoi movy. [Mediatekst as a resource of modernization and enrichment of the Ukrainian language textbook] *Problemy suchasnoho pidruchnyka*. – *Problems of the modern textbook*. № 27. 2021. 15–25 [in Ukrainian].
2. Stetsiura K. (2012) Pryroda ta spetsyfika buttia mediatekstiv u kulturnii kartyni svity suchasnoho suspilstva. [Nature and specifics of mediatexts in culture of the modern society] *Naukovyi visnyk NTUU ‘KPI’. Seriiia Filozofiiia. Psykholohiia. Pedahohika*. – *Scientific Bulletin of NTUU ‘KPI’. Philosophy. Psychology. Pedagogics*. № 3. 56–62 [in Ukrainian].
3. Bell A. *Approaches to Media Discourse*. London : Blackwell Publishers, 1996. 230 p.
4. EU support for Ukraine: from sanctions to military and humanitarian aid. *EU Neighbourseast Website*. URL: <https://euneighbourseast.eu/news/explainers/eu-support-for-ukraine-from-sanctions-to-military-and-humanitarian-aid-how-is-the-eu-helping/> (last reference date 10.06.2023).
5. Reconstruction of Ukraine. *EEAS Website*. URL: [https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine/reconstruction-ukraine\\_en](https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine/reconstruction-ukraine_en) (last reference date 10.06.2023).
6. How Ukraine is fighting back against Russian artillery. *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/06/02/how-ukraine-is-fighting-back-against-russian-artillery> (last reference date 10.06.2023).
7. Why Russian forces can’t match Ukraine’s night-vision equipment. *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/04/14/why-russian-forces-cant-match-ukraines-night-vision-equipment> (last reference date 10.06.2023).
8. The Ukraine war has often been a grinding artillery battle. These are the big guns being sent in to pound Russian forces. *Business Insider*. <https://www.businessinsider.com/foreign-artillery-being-sent-to-ukraine-to-fight-russian-forces-2022-11> (last reference date 10.06.2023).
9. What are MANPADS, the portable missiles bringing down Russian aircraft? *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/the-economist-explains/2022/04/06/what-are-manpads-the-portable-missiles-bringing-down-russian-aircraft> (last reference date 10.06.2023).
10. EU assistance to Ukraine. *European Commission Website*. URL: [https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine\\_en](https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine_en) (last reference date 10.06.2023).